

บัญชีบุคคลครัวเรือน

ฉัตรเฉลิม อองอาจวานศาล

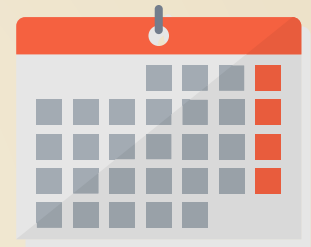
ส่วนสารสนเทศระบบการเงินและการออมภาคประชาชน

ในรอบเดือนที่ผ่านมา ส่วนกลยุทธ์และพัฒนาระบบการเงินภาคประชาชน สำนักนโยบายพัฒนาระบบการเงินภาคประชาชน ได้กล่าวถึง มาตรฐานบัญชีองค์กรการเงินชุมชน ซึ่งได้อธิบายในส่วนของระบบการจัดทำบัญชีตามหลักสากล ไปแล้ว

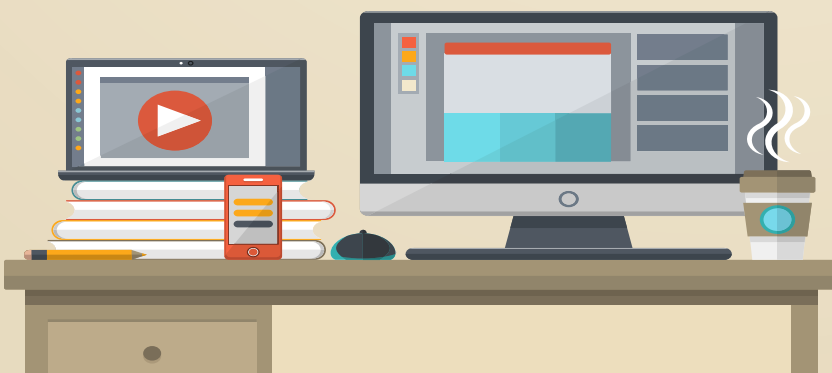

ตอนนี้ขอยกกล่าวถึง **บัญชีบุคคลครัวเรือน** ที่มีบทบาทสำคัญในการช่วยบริหารความเสี่ยงด้านการเงิน และแสดงถึงเสถียรภาพทางการเงินในครัวเรือน

บัญชีบุคคลครัวเรือน คือ ระบบบัญชีที่แสดงทรัพย์สินและหนี้สิน ในครัวเรือน ณ เวลาใดเวลาหนึ่ง ประกอบด้วย สินทรัพย์ทางการเงิน เช่น เงินฝาก กองทุนรวม ตราสารหนี้เพื่อการลงทุน หลักทรัพย์ต่าง ๆ และสินทรัพย์ที่ไม่ใช่ทางการเงิน เช่น บ้าน ที่ดิน รถยนต์ เครื่องประดับ สิ่งก่อสร้างอื่น ๆ เป็นต้น ในส่วนของหนี้สิน ประกอบด้วย สินเชื่อต่าง ๆ ที่ครัวเรือนได้กู้ยืมมา เช่น สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย สินเชื่อรถยนต์ สินเชื่อเพื่อการอุปโภคบริโภค เป็นต้น ทั้งนี้ ฐานะทางการเงินของครัวเรือน หรือความมั่งคั่งของครัวเรือน สามารถดูได้จากส่วนต่างระหว่างทรัพย์สินและหนี้สิน

ประโยชน์ของการทำบัญชีบุคคลครัวเรือน นอกจากช่วยในการวางแผนทางการเงินของครัวเรือน ซึ่งทำให้ครัวเรือนทราบถึงสินทรัพย์ที่มีอยู่และภาระหนี้สินของครัวเรือนแล้ว การทำบัญชีครัวเรือน ยังแสดงถึงความมีเสถียรภาพทางการเงินของครัวเรือน โดยผ่านเครื่องมือต่าง ๆ อาทิ 1. อัตราการก่อหนี้ของครัวเรือน ว่ามีการก่อหนี้เป็นกี่เท่าของสินทรัพย์ที่มี ซึ่งหากครัวเรือนไหนมีอัตราการก่อหนี้สูง ก็ยิ่งเพิ่มความเสี่ยงทางด้านการเงินมากขึ้น 2. ด้านสภาพคล่องของครัวเรือนเป็นอีกส่วนที่สำคัญ โดยสภาพคล่องจะแสดงถึงความสามารถในการชำระภาระหนี้สินที่ครบกำหนดได้อย่างทันท่วงที พิจารณาจากสัดส่วนรายได้สุทธิต่อรายจ่ายหนี้ โดยควรมีสัดส่วนมากกว่า 1 เท่า และ 3. ด้านการเติบโตของรายได้ครัวเรือน ในกรณีเมื่อครัวเรือนมีรายได้เพิ่มขึ้นส่วนหนึ่งจะมีผลทำให้ครัวเรือนสามารถลดข้อจำกัดในการบริโภคลดลง แต่ถ้าครัวเรือนมีการก่อหนี้เพิ่มขึ้นทั้งที่รายได้มีแนวโน้มลดลงต่อเนื่อง ก็ย่อมส่งผลกระทบต่อความสามารถในการชำระหนี้ของครัวเรือนได้ในอนาคต ซึ่งจะส่งผลทำให้เกิดปัญหาหนี้เสีย เป็นต้น

ทั้งนี้ แนวทางที่จะส่งเสริมให้มีการจัดทำบัญชีบุคคลครัวเรือนข้างต้น ควรมีการติดตาม กำกับดูแล และให้คำแนะนำ หรือการสร้างความรู้ ความเข้าใจให้กับประชาชนอย่างครอบคลุม เพื่อเป็นหนทางหนึ่งที่สามารถช่วยปัญหาหนี้สินของครัวเรือนให้ลดลง

